

Llums i ombres en la gestió del territori

Joan Romero i Joaquín Farinós mostren, mercè a l'anàlisi col·lectiva de divuit casos d'estudi, la complexitat d'articular polítiques i institucions de coordinació i cooperació entre els tres nivells de l'administració espanyola, tan necessàries per a millorar l'eficiència de l'Estat autonòmic.

GOBERNANZA TERRITORIAL EN ESPAÑA
JOAN ROMERO I JOAQUÍN FARINÓS (ED.)
COL·LECCIÓ «DESARROLLO TERRITORIAL»
414 PÀGINES I ANNEX GRÀFIC

PUV, VALÈNCIA, 2006

Entre els tres grans estrats de l'administració pública espanyola –municipal, autonòmic i central– s'han inserit, durant els trenta anys de democràcia, algunes polítiques i organismes nascuts d'accions de coordinació institucional. Es tracta de formes de govern que han mirat de flexibilitzar l'estructura administrativa emanada de la Constitució de 1978, la qual, sovint, resulta massa rígida per poder adequar-se amb eficàcia a determinades realitats i dinàmiques espacials.

A partir de l'estudi d'iniciatives dutes a terme en diferents indrets de l'Estat, l'obra presenta les llums i les ombres d'unes experiències malauradament escasses i amb freqüència poc reeixides. Quaranta-cinc investigadors, procedents principalment de departaments universitaris de Geografia, sotmeten a anàlisi divuit pràctiques polítiques i institucionals amb la intenció final d'obrir

una agenda per al futur, tan ambiciosa com difícil.

El llibre és una fita més d'una línia de treball seguida des de fa uns anys per Romero i Farinós al si de l'Institut Interuniversitari de Desenvolupament Local. De fet, en alguns treballs publicats pels geògrafs mateix en els anys 2004 i 2005 ja s'insistia en la necessitat de dur a la pràctica a Espanya noves formes de govern –«governances», segons els autors– materialitzades amb èxit en uns altres països europeus.

Ara, els articles dels diferents col·laboradors posen de relleu les virtuts i els defectes d'actuacions en diferents àmbits, com ara la cooperació transfronterera –entre el País Basc, Galícia i Extremadura i els seus veïns estrangers–, les polítiques territorials destinades a crear una interfície comarcal entre la regió i el municipi –a Aragó i Navarra– o les iniciatives de coordinació institucional en la gestió de espais naturals protegits, àrees de muntanya desfavorides o espais insulars, entre altres.

El balanç de l'experiència espanyola no és massa positiu: «més ombres que llums» –en diuen els coordinadors. Al seu parer, l'Estat autonòmic presenta un greu problema de coordinació i cooperació, derivat d'una absència de cultura de pacte, d'una manca de mecanismes

participatius, de sectarismes partidistes i relacions clientelars, fets que redueixen la flexibilitat de l'estructura institucional i entrebanquen l'eficiència de moltes polítiques públiques.

A més a més, el treball també palesa la incapacitat de l'estructura administrativa i política espanyola per a adequar-se al fenomen metropolità –que desborda les fronteres municipals i regionals–, l'absurd de la pervivència de les diputacions provincials –que obstrueixen i llastren les relacions municipi-regió– o la descoordinació en la gestió dels espais litorals mediterranis –paradigma europeu del creixement desordenat–, alhora que destaca, per esperançadora, l'Estratègia Territorial de Navarra, que assajarà en els pròxims anys la transposició de les directrius del document de l'Estratègia Territorial Europea.

Carles Sanchis Ibor

